TIESAS SPRIEDUMS (trešā palāta)

2005. gada 7. jūlijā *

Lieta C-227/03

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši EKL 234. pantam, ko *Rechtbank te Amsterdam* [Amsterdamas Apgabaltiesa] (Nīderlande) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2003. gada 21. maijā un kas Tiesā reģistrēts 2003. gada 26. maijā, tiesvedībā

A. J. van Pommeren-Bourgondiën

pret

Raad van bestuur van de Sociale verzekeringsbank.

TIESA (trešā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs A. Ross [*A. Rosas*], tiesneši Ž. P. Puisošē [*J.-P. Puissochet*] (referents), S. fon Bārs [*S. von Bahr*], U. Lehmuss [*U. Lõhmus*] un A. O'Kīfs [*A. Ó. Caoimh*],

* Tiesvedības valoda — holandiešu.

ģenerāladvokāts F. Dž. Džeikobss [*F. G. Jacobs*],
sekretārs H. fon Holšteins [*H. von Holstein*], sekretāra palīgs,

ņemot vērā rakstveida procesu un tiesas sēdi 2004. gada 9. decembrī,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— A. J. van Pomerēnas-Burgondjēnas [*A. J. van Pommeren-Bourgondiën*] vārdā — P. de Kasparis [*P. de Casparis*], *advocaat*,

— *Raad van bestuur van de Sociale verzekeringsbank* [Sociālā nodrošinājuma kases Direktoru valdes] vārdā — H. Fonks [*G. Vonk*], pārstāvis,

— Nīderlandes valdības vārdā — H. H. Sevenstere [*H.G. Sevenster*] un C. Viselsa [*C. Wissels*], pārstāvji,

— Beļģijas valdības vārdā — A. Snūksa [*A. Snoecx*] un M. Vimmers [*M. Wimmer*], pārstāvji,

— Grieķijas valdības vārdā — M. Apesoss [*M. Apessos*] un D. Kalogirs [*D. Kalogiros*], kā arī I. Puli [*I. Pouli*], pārstāvji,

— Eiropas Kopienu Komisijas vārdā — D. Martins [*D. Martin*], H. van Vlīts [*H. van Vliet*] un R. Trousterss [*R. Troosters*], pārstāvji,

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus tiesas sēdē 2005. gada 24. februārī,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt EKL 39. pantu un 13. pantu Padomes 1971. gada 14. jūnija Regulā (EEK) Nr. 1408/71 par sociālā nodrošinājuma sistēmu piemērošanu algotiem darbiniekiem [darba ņēmējiem], pašnodarbinātām personām un viņu ģimenēm, kas pārvietojas Kopienā, ko groza Padomes 1991. gada 25. jūnija Regula (EEK) Nr. 2195/91 (OV L 206, 2. lpp., turpmāk tekstā — "Regula Nr. 1408/71").

2 Šis lūgums tika iesniegts tiesvedībā starp van Pomerēnu-Burgondjēnu un *Raad van bestuur van de Sociale verzekeringsbank* (turpmāk tekstā — "*SVB*") sakarā ar *SVB* atteikumu saglabāt obligāto apdrošināšanu attiecībā uz noteiktām sociālā nodrošinājuma jomām tādēļ, ka prasītājas dzīvesvieta vairs nav Nīderlandē.

Atbilstošās tiesību normas

Kopienu tiesības

3 Atbilstoši Regulas Nr. 1408/71 4. panta 1. punktam šī regula

"[..] attiecas uz visiem tiesību aktiem, kuri skar šādas sociālā nodrošinājuma jomas:

a) slimības un maternitātes pabalsti;

b) invaliditātes pabalsti [..];

c) vecuma pabalsti;

d) pabalsti apgādnieka zaudējuma gadījumā;

[..]

g) bezdarbnieka pabalsti;

h) ģimenes pabalsti."

4 Šās regulas II sadaļa (13.–17.a pants) ar nosaukumu "Piemērojamo tiesību aktu noteikšana" regulē strīdus situācijas.

5 Saskaņā ar Regulas Nr. 1408/71 13. panta noteikumiem:

"1. Ievērojot 14.c pantu, personas, uz kurām attiecas šī regula, ir pakļautas tikai vienas dalībvalsts tiesību aktiem. Šos tiesību aktus nosaka saskaņā ar šo sadaļu.

2. Ievērojot 14. līdz 17. pantu:

a) persona, kas ir nodarbināta vienā dalībvalstī, ir pakļauta šīs valsts tiesību aktiem arī tad, ja tā dzīvo citā dalībvalstī [..];

[..]

f) tāda persona, uz kuru vairs neattiecas kādas dalībvalsts tiesību akti, ja uz viņu nekļūst piemērojami citas dalībvalsts tiesību akti [..], ir pakļauta tās dalībvalsts tiesību aktiem, kurā tā dzīvo [..]."

6 Atbilstoši Padomes 1972. gada 21. marta Regulas (EEK) Nr. 574/72, ar kuru nosaka īstenošanas kārtību Regulai Nr. 1408/71 (OV L 74, 1. lpp.), ko groza un piemēro ar Padomes 1996. gada 2. decembra Regulu (EK) Nr. 118/97 (OV 1997, L 28, 1. lpp.), 10.b pantam:

"Datumu un nosacījumus, kuros dalībvalsts tiesību akti pārstāj būt piemērojami attiecībā uz Regulas [Nr. 1408/71] 13. panta 2. punkta f) apakšpunktā minēto personu, nosaka saskaņā ar šiem tiesību aktiem [..]."

7 Atbilstoši Regulas Nr. 1408/71 15. pantam:

"1. Regulas 13. un 14. pants neattiecas uz brīvprātīgo apdrošināšanu un brīvprātīgo tālākapdrošināšanu [pārapdrošināšanu], ja vien nav tā, ka dalībvalstī vienā no 4. pantā minētajām jomām pastāv tikai brīvprātīgas apdrošināšanas sistēma.

2. Ja, piemērojot divu vai vairāku dalībvalstu tiesību aktus, pārklājas apdrošināšana:

— saskaņā ar obligātās apdrošināšanas sistēmu un vienu vai vairākām brīvprātīgās apdrošināšanas vai brīvprātīgās tālākapdrošināšanas [pārapdrošināšanas] sistēmām attiecīgā persona ir pakļauta vienīgi obligātās apdrošināšanas sistēmai;

— saskaņā ar divām vai vairākām brīvprātīgās apdrošināšanas vai brīvprātīgās tālākapdrošināšanas [pārapdrošināšanas] sistēmām attiecīgā persona var pievienoties vienīgi tai brīvprātīgās apdrošināšanas vai brīvprātīgās tālākapdrošināšanas [pārapdrošināšanas] sistēmai, kuru tā ir izvēlējusies.

3. Attiecībā uz invaliditātes, vecuma un apbedīšanas pensijām attiecīgā persona tomēr var pievienoties dalībvalsts brīvprātīgās apdrošināšanas vai brīvprātīgās tālākapdrošināšanas [pārapdrošināšanu] sistēmai, pat ja tā ir obligāti pakļauta citas dalībvalsts tiesību aktiem, ciktāl šādu pārklāšanos tieši vai netieši pieļauj pirmajā dalībvalstī."

Valsts tiesību akti

8 Nīderlandē ir noteikta atšķirība starp diviem sociālās apdrošināšanas veidiem, proti, pirmkārt, "vispārīgā sociālās apdrošināšanas sistēma" un, otrkārt, "algoto darba ņēmēju sociālās apdrošināšanas sistēma".

9 Sociālās apdrošināšanas vispārīgajā sistēmā ietilpst šādi likumi:

— likums par ģimenes pabalstu vispārīgo sistēmu (*Algemene Kinderbijslagwet*, turpmāk tekstā — "*AKW*");

— likums par pensiju apgādnieka zaudējuma gadījumā vispārīgo sistēmu (*Algemene Nabestaandenwet*, turpmāk tekstā — "*ANW*");

— likums par vecuma pensijas vispārīgo sistēmu (*Algemene Ouderdomswet*, turpmāk tekstā — "*AOW*");

— likums par īpašu medicīnas izdevumu segšanas vispārīgo sistēmu (*Algemene wet bijzondere ziektekosten*, turpmāk tekstā — "*AWBZ*").

10 Algoto darba ņēmēju sociālās apdrošināšanas sistēmā ietilpst šādi likumi:

— likums par slimības pabalstiem (*Ziektewet*, turpmāk tekstā — "*ZW*");

— likums par slimokasi (*Ziekensfondswet*, turpmāk tekstā — "*ZFW*");

— likums par bezdarbnieka pabalstiem (*Werkloosheidswet*, turpmāk tekstā — "*WW*");

— likums par apdrošināšanu darbnespējas gadījumam (*Arbeidsongeschiktheidsverzekering*, turpmāk tekstā — "*WAO*").

11 Attiecībā uz sociālās apdrošināšanas vispārīgo sistēmu Nīderlandes tiesību aktos sākotnēji pastāvēja sistēma, kuras ietvaros personas, kuru dzīvesvieta atradās ārpus Nīderlandes un kuras saņēma noteiktus ilgtermiņa pabalstus no Nīderlandes, pie zināmiem nosacījumiem obligāti tika apdrošinātas.

12 1989. gada 3. maija Nīderlandes Lēmuma par sociālās apdrošināšanas ietvaros apdrošināmo personu kategorijas paplašināšanu un ierobežošanu (*Besluit uitbreiding en beperking kring verzekerden volksverzekeringen*) 8. pants nosaka:

"1. Sociālā apdrošināšana attiecas uz personu, kas ir pārcēlusi savu dzīvesvietu ārpus Nīderlandes un kas aizbraukšanas brīdī bija tiesīga saņemt:

a) pabalstu atbilstoši *WAO* [..]

[..].

2. Sociālā apdrošināšana attiecas uz personu, kuras dzīvesvieta nav Nīderlandē un kurai ir tiesības saņemt pabalstu [..], kas paredzēts 1. punktā, ja šīs tiesības rodas no obligātās apdrošināšanas sociālās apdrošināšanas vai brīvprātīgās apdrošināšanas ietvaros saskaņā ar *AOW* 45. pantu un *ANW* 63. pantu, un ar nosacījumu, ka pabalsts [..] ir vienāds ar vismaz 35 % no minimālās algas."

13 1998. gada 24. decembra lēmums, kas stājās spēkā 1999. gada 1. janvārī, atcēla 1989. gada 3. maija lēmumu. Šā lēmuma 26. pantā pagaidu kārtā tika paredzēts, ka 1989. gada 3. maija lēmuma 8. panta noteikumi ir spēkā līdz 2000. gada 1. janvārim. Šajā datumā beidzās obligātā apdrošināšana noteiktās sociālā nodrošinājuma jomās.

14 Personas, kurām obligātā apdrošināšana vairs nebija spēkā kopš 2000. gada 1. janvāra, tomēr varēja brīvprātīgi apdrošināties, pamatojoties uz 1990. gada 2. janvāra lēmuma (*Besluit inzake vrijwillige verzekering*) 2. panta 1. punktu. Saskaņā ar šo pantu šī iespēja bija izmantojama viena gada laikā pēc obligātās apdrošināšanas beigām un pietika ar vienkāršu paziņojumu *Sociale verzekeringsbank* (Sociālā nodrošinājuma kasei), lai no jauna būtu apdrošināti.

15 Atbilstoši *AOW* 35. panta noteikumiem:

"1. Persona, kas iepriekš apdrošinājusies un sasniegusi piecpadsmit gadu vecumu, bet vēl nav sasniegusi 65 gadu vecumu, var apdrošināties brīvprātīgi ilgākais 10 gadu laikā, sākot ar dienu pēc datuma, kurā obligātā apdrošināšana beidzās. [..]

3. Maksimālais 10 gadu periods, kas paredzēts 1. punktā, nav piemērojams: [..] personai, kas iepriekš apdrošinājusies un sasniegusi 50 gadu vecumu datumā, kurā obligātā apdrošināšana beidzās, ja tās dzīvesvieta nav Nīderlande un ja tai ir tiesības saņemt pārskaitījumu par:

1) pabalstu atbilstoši likumam par apdrošināšanu darbnespējas gadījumam (*WAO*) [..]."

16 Atbilstoši *ANW* 63. panta noteikumiem:

"1. Persona, kas iepriekš apdrošināta, var apdrošināties brīvprātīgi ar nosacījumiem, kas jānosaka valsts administratīvajā reglamentā vai tā piemērošanas noteikumos, uz

laika posmiem pēc 15 gadu vecuma, bet pirms 65 gadu vecuma, kuros tā nav apdrošināta.

2. Atbilstošajiem nosacījumiem, kas paredzēti pirmajā punktā, vienlaicīgi ir pieskaitāma arī iespēja apdrošināties brīvprātīgi, kas paredzēta Vispārējā likuma par vecuma apdrošināšanu 45. pantā."

17 Obligātā apdrošināšana tomēr tiek saglabāta noteiktās sociālā nodrošinājuma jomās. 1998. gada 24. decembra lēmuma 27. pants saglabā pienākumu apdrošināties atbilstoši *AKW*, līdz brīdim, kad visjaunākais bērns būs sasniedzis 18 gadu vecumu. Šā lēmuma 7. pants paredz, ka atbilstoši *AWBZ* tiek apdrošināti tie, kuri nedzīvo Nīderlandē, kas ir apdrošināti atbilstoši *ZFW* un kas, piemērojot Eiropas Savienības Padomes Regulu, var pretendēt uz pabalstiem, kas tiem maksājami no slimokases apdrošināšanas budžeta, valstī, kurā atrodas viņu dzīvesvieta.

18 Uz pienākumu apdrošināties algoto darba ņēmēju sociālās apdrošināšanas sistēmas ietvaros, it īpaši *WAO*, *ZW* un *WW* ietvaros, attiecas šādi nosacījumi:

— *ZW* 20. pants paredz, ka šī apdrošināšana attiecas uz tajā noteiktajiem darba ņēmējiem. Saskaņā ar 8.a pantu *ZW* ar "darba ņēmēju" saprot personu, kas atbilstoši *WAO* saņem pabalstu obligātās apdrošināšanas ietvaros;

— *WW* 8. pants paredz, ka algotie darba ņēmēji, kas strādājot kļūst darbnespējīgi, saglabā algoto darba ņēmēju statusu;

— atbilstoši *WAO* pārskaitītie pabalsti un tie pabalsti, kas ārvalstu algotiem darba ņēmējiem pienākas atbilstoši *ZW* un *WW*, nav savienojami.

Pamata prāva un prejudiciālie jautājumi

19 Van Pomerēna-Burgondjēna ir nīderlandiete un dzīvo Beļģijā, bet visu savas profesionālās karjeras laiku viņa ir strādājusi Nīderlandē. Kopš 1997. gada viņa saņem pabalstu par darbnespēju atbilstoši *WAO*, kas tika aprēķināts pēc darbnespējas maksimālās likmes.

20 Van Pomerēnai-Burgondjēnai tika paziņots, ka kopš 2000. gada 1. janvāra viņa vairs nebūs apdrošināta obligātā kārtā atbilstoši noteikta veida Nīderlandes sociālās apdrošināšanas sistēmām, proti, *AOW*, *ANW* un *AKW*, jo viņas dzīvesvieta vairs nav Nīderlandē. Viņai tāpat tika norādīts, pirmkārt, ka šā iemesla dēļ viņai netiks atskaitītas iemaksas sociālās apdrošināšanas vispārīgajā sistēmā no pabalstiem *WAO* ietvaros, sākot ar 2000. gada 1. janvāri, un, otrkārt, ka viņai tomēr ir iespēja brīvprātīgi apdrošināties atbilstoši *AOW* un *ANW*, iesniedzot pieteikumu Sociālā nodrošinājuma kasei.

21 Van Pomerēna-Burgondjēna apstrīdēja šajā iestādē obligātās apdrošināšanas beigu faktu. 2000. gada 28. augusta vēstulē šī iestāde apstiprināja savu pozīciju.

22 Tad prasītāja iesniedza sūdzību minētajā iestādē. Nesaņemot atbildi, viņa vērsās *Rechtbank te Amsterdam*.

23 Pēc *Rechtbank te Amsterdam* domām, pretēji tam, ko apgalvoja Nīderlandes valdība, *AOW* un *ANW* apdrošināšanas nosacījumi, tostarp iemaksu apmērs, atšķiras atkarībā no tā, vai apdrošināšana ir obligāta vai brīvprātīga. Obligātās apdrošināšanas gadījumā atbilstoši *AOW* un *ANW* iemaksas ir aprēķināmas no ar nodokli apliekamajiem ienākumiem, kas saņemti Nīderlandē, bet brīvprātīgās apdrošināšanas gadījumā tās tiek aprēķinātas no vispasaules ar nodokli apliekamajiem ienākumiem.

24 Turklāt tā uzskata, ka obligātās un brīvprātīgās sistēmas vienlaicīga pastāvēšana varētu apdrošinātajam padarīt neiespējamu šā Regulā Nr. 1408/71 noteiktā pienākuma apdrošināties vienā sociālā nodrošinājuma sabiedrībā ievērošanu.

25 Šādos apstākļos *Rechtbank te Amsterdam* nolēma apturēt tiesvedību un iesniegt Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1. Vai Regulas Nr. 1408/71 13. panta 2. punkta f) apakšpunkts aizliedz dalībvalstij pieņemt tiesību aktus, saskaņā ar kuriem persona, kas ir beigusi visu profesionālo darbību tās teritorijā, ir apdrošināta atbilstoši šiem tiesību aktiem tikai tad, ja tā saglabā savu dzīvesvietu tajā, lai gan šī persona paliek apdrošināta obligātā kārtā atbilstoši šās dalībvalsts tiesību aktiem attiecībā uz citām noteiktām sociālā nodrošinājuma jomām, lai arī kur būtu tās dzīvesvieta?

2. Vai iespēja, ko šīs dalībvalsts tiesību akti piešķir šai personai, — brīvprātīgi apdrošināties attiecībā uz noteiktām sociālā nodrošinājuma jomām, neuzliekot šai brīvprātīgajai apdrošināšanai nosacījumu, ka šī persona saglabā dzīvesvietu attiecīgajā dalībvalstī, ietekmē atbildi uz pirmo jautājumu?

Ja uz pirmo jautājumu tiek sniegta noraidoša atbilde, nākamais jautājums tiek uzdots pakārtoti:

3. Vai iepriekš minētajos apstākļos EKL 39. pants ir interpretējams tādējādi, ka brīvprātīgās apdrošināšanas aizvietošana ar obligāto apdrošināšanu ir pretrunā šai tiesību normai, ja obligātās apdrošināšanas beigas ir izskaidrojamas ar dzīvesvietas nosacījuma ieviešanu?"

Par prejudiciālajiem jautājumiem

26 Ar saviem jautājumiem, kas ir apskatāmi kopā, valsts tiesa pēc būtības jautā, vai EKL 39. panta vai Regulas Nr. 1408/71 13. panta 2. punkta f) apakšpunkta noteikumi aizliedz dalībvalstij piemērot tiesību aktus, saskaņā ar kuriem persona, kas ir beigusi visu profesionālo darbību tās teritorijā, paliek obligātā kārtā apdrošināta attiecībā uz noteiktām sociālā nodrošinājuma jomām tikai tad, ja tā saglabā dzīvesvietu attiecīgajā dalībvalstī, lai gan šī persona arī turpmāk paliek obligātā kārtā apdrošināta atbilstoši šās dalībvalsts tiesību aktiem attiecībā uz citām sociālā nodrošinājuma jomām, lai arī kur būtu tās dzīvesvieta, zinot, ka tai joprojām saglabājas iespēja brīvprātīgi apdrošināties tad, kad tā vairs nebūs apdrošināta obligātā kārtā.

Tiesai iesniegtie apsvērumi

27 Eiropas Kopienu Komisija, kā arī Beļģijas un Grieķijas valdības uzskata, ka Nīderlandes tiesību akti ir pretrunā Regulas Nr. 1408/71 13. panta 1. punktam, kas paredz to, ka personām, kurām tas ir piemērojams, ir piemērojami tikai vienas dalībvalsts tiesību akti.

28 Tās uzskata, ka, ja Nīderlandes tiesību akti van Pomerēnai-Burgondjēnai kļūst nepiemērojami, tad, piemērojot Regulas Nr. 1408/71 13. panta 2. punkta f) apakšpunktu, sociālā nodrošinājuma jomām, kas vairs nav obligātās apdrošināšanas priekšmets, ir piemērojami tās dalībvalsts tiesību akti, kurā atrodas šīs personas dzīvesvieta. Tādējādi van Pomerēna-Burgondjēna atradās situācijā, kurā viņa ir atkarīga no divu dalībvalstu sociālo nodrošinājumu regulējošajiem tiesību aktiem — pretrunā minētās regulas 13. panta 1. punktam.

29 Turklāt Komisija apgalvo, ka Regulas Nr. 1408/71 13. panta 2. punkta f) apakšpunkts neaizliedz dalībvalsts tiesību aktus, kas paredz personai, kura ir beigusi visu savu profesionālo darbību tās teritorijā, tiesības, lai šās dalībvalsts tiesību akti arī turpmāk uz to attiektos, ar nosacījumu, ka tā turpina dzīvot šajā valstī (1998. gada 11. jūnija spriedums lietā C-275/96 *Kuusijärvi, Recueil*, I-3419. lpp., 51. punkts). Tā rezultātā Nīderlandes iestādes varēja pilnīgi likumīgi pārtraukt piemērot prasītājai attiecīgās tiesību normas, bet tās nevarēja uzturēt prasītājas pienākumu obligāti apdrošināties attiecībā uz vairākām Nīderlandes sociālā nodrošinājuma jomām un to atcelt attiecībā uz pārējām jomām.

30 Nīderlandes valdība un *SVB* turpretī uzskata, ka Regulas Nr. 1408/71 13. panta 2. punkta f) apakšpunkts neaizliedz to, ka dalībvalsts tiesību akti paredz attiecīgās personas obligāto apdrošināšanu tikai pret riskiem, kas ir ietverti tās sociālā nodrošinājuma sistēmā, ja netiek diskriminēti savas valsts vai citu valstu iedzīvotāji un ja ieinteresētajai personai ir iespēja apdrošināties brīvprātīgi tās pašas sociālā nodrošinājuma sistēmas ietvaros, lai segtu arī citus riskus.

31 Turklāt iesniedzējtiesa, Komisija un Grieķijas valdība norāda uz apdrošināšanas nosacījumiem, kas ir mazāk labvēlīgi brīvprātīgai apdrošināšanai nekā obligātai

apdrošināšanai. Šī situācija, kas daudz būtiskāk var ietekmēt citu dalībvalstu pilsoņus nekā Nīderlandes pilsoņus, ir diskriminējoša un pretrunā EKL 12. un 39. pantam.

32 Nīderlandes valdība savukārt uzskata, ka nosacījumi brīvprātīgajai apdrošināšanai ir identiski, pat labvēlīgāki nekā obligātajai apdrošināšanai.

Tiesas atbilde

33 Regulas Nr. 1408/71 13. panta 2. punkta noteikumu vienīgais mērķis ir noteikt valsts tiesību aktus, kas piemērojami personām, kuras atrodas šā panta a)–f) punktā paredzētajās situācijās. To mērķis nav noteikt nosacījumus, kādos pastāv tiesības vai pienākumi apdrošināties atbilstoši sociālā nodrošinājuma sistēmai vai līdzīgai sistēmai, vai sistēmas jomām. Katras dalībvalsts tiesību aktiem ir jānosaka šie nosacījumi, ieskaitot tos, kas attiecas uz apdrošināšanas izbeigšanos (1990. gada 3. maija spriedums lietā C-2/89 *Kits van Heijningen*, *Recueil*, I-1755. lpp., 19. punkts, un iepriekš minētais spriedums lietā *Kuusijärvi*, 29. punkts).

34 Turklāt Regulas Nr. 1408/71 II sadaļas tiesību normu, ieskaitot 13. pantu, mērķis ir ne tikai izvairīties no vienlaicīgas vairāku valstu tiesību aktu piemērošanas un sarežģījumiem, kas tādēļ var rasties, bet arī nodrošināt to, ka personām, kurām ir piemērojama Regula, netiktu atņemta aizsardzība sociālā nodrošinājuma jomā tādēļ, ka nav tiesību aktu, kuri būtu tām piemērojami (iepriekš minētie spriedumi lietās *Kits van Heijningen*, 12. punkts, un *Kuusijärvi*, 28. punkts).

35 Tomēr no Regulas Nr. 1408/71 13. panta 2. punkta f) apakšpunkta izriet, ka dzīvesvietas dalībvalsts tiesību akti ir piemērojami tikai tad, ja nav piemērojami citi tiesību akti, un it īpaši tad, ja tiesību akti, kuriem attiecīgā persona bija pakļauta agrāk, vairs nav piemērojami (2001. gada 3. maija spriedums lietā C-347/98 Komisija/Beļģija, *Recueil*, I-3327. lpp., 28. un 29. punkts). Tādējādi, ja obligātā apdrošināšana sociālā nodrošinājuma ietvaros beidzas vienā dalībvalstī, iepriekš minētā tiesību norma uzliek pienākumu veikt apdrošināšanu dalībvalstī, kurā ir personas dzīvesvieta.

36 Šīs tiesību normas nerada pamata lietā šķērsli tam, ka van Pomerēnai-Burgondjēnai arī turpmāk būtu piemērojami Nīderlandes tiesību akti. Ņemot vērā Tiesas nostāju iepriekš minētajā spriedumā lietā Komisija/Beļģija, viņas iepriekšējā apdrošināšana var arī turpmāk tikt pakļauta Nīderlandes sociālā nodrošinājuma sistēmai. Tas, ka daļa no apdrošināšanas kļūst brīvprātīga, neaizliedz arī turpmāk tikt apdrošinātam obligātās apdrošināšanas ietvaros.

37 Turklāt tādēļ Nīderlandes tiesību akti nerezidentiem sniedz iespēju apdrošināties brīvprātīgā kārtā atbilstoši šās dalībvalsts tiesību aktiem attiecībā uz jomām, uz kurām pārstāj attiekties obligātā apdrošināšana, pēc tam, kad persona izbeidz profesionālo darbību Nīderlandē.

38 Tādējādi princips, ka ir piemērojama tikai viena sociālā nodrošinājuma sistēma, kas noteikts Regulas Nr. 1408/71 13. panta 1. punktā, netiek apstrīdēts, piemērojot Nīderlandes tiesību aktus, kas kritizēti pamata lietā.

39 Jebkurā gadījumā, ja dalībvalstis saglabā kompetenci savas sociālā nodrošinājuma sistēmas organizēšanā, tām, izmantojot šīs pilnvaras, tomēr ir jāievēro Kopienu tiesības un it īpaši EK līguma tiesību normas, kas attiecas uz darba ņēmēju brīvu

pārvietošanos (2000. gada 23. novembra spriedums lietā C-135/99 *Elsen, Recueil*, I-10409. lpp., 33. punkts). Tādējādi nerezidentu brīvprātīgās apdrošināšanas sistēmai ir jāatbilst EKL 39. panta noteikumiem.

40 Tādējādi dzīvesvietas nosacījums, ko noteicis Nīderlandes likumdevējs obligātās apdrošināšanas turpmākai veikšanai attiecībā uz noteiktām sociālā nodrošinājuma jomām, atbilst EKL 39. panta noteikumiem tikai tad, ja nerezidentu brīvprātīgās apdrošināšanas nosacījumi nav mazāk labvēlīgi nekā obligātās apdrošināšanas nosacījumi, ko bauda rezidenti attiecībā uz tām pašām sociālā nodrošinājuma jomām.

41 Tomēr no iesniedzējtiesas rīkojuma izriet, ka saskaņā ar jaunajiem Nīderlandes tiesību aktiem nerezidentiem vairs nav tiesību — pat brīvprātīgi — apdrošināties ģimenes pabalstu sistēmas ietvaros, izņemot daļēju apdrošināšanu un apdrošināšanu pagaidu kārtā. Tikai tiem nerezidentiem saglabājas tiesības uz ģimenes pabalstiem, kuriem tās bija iepriekšējās obligātās apdrošināšanas sistēmas ietvaros. Viņiem pavisam zūd iespēja tikt apdrošinātiem, tiklīdz viņu jaunākais bērns sasniedz 18 gadu vecumu. Tādējādi nerezidenti saistībā ar šiem pabalstiem ir mazāk labvēlīgā situācijā nekā rezidenti.

42 Turklāt iesniedzējtiesa apgalvo, kā tas parādās šā sprieduma 23. punktā, ka iemaksu apmērs nav vienāds rezidentu obligātajai apdrošināšanai un nerezidentu brīvprātīgajai apdrošināšanai.

43 Visbeidzot, šķiet, ka nerezidentiem, kuru obligātā apdrošināšana ir pārtraukta, noteiktais relatīvi zemais brīvprātīgās apdrošināšanas procents norāda uz to, ka brīvprātīgā apdrošināšana ir mazāk pievilcīga un ka nerezidentiem, to veicot, ir jāsastopas ar grūtībām.

44 No iepriekš minētā izriet, ka attiecīgie Nīderlandes tiesību akti pamata lietā nerezidentus nostāda mazāk labvēlīgā situācijā nekā rezidentus attiecībā uz sociālo nodrošinājumu Nīderlandē un tādējādi pārkāpj brīvās pārvietošanās principu, kas paredzēts EKL 39. pantā.

45 Līdz ar to ir jāatbild iesniedzējtiesai, ka EKL 39. pants aizliedz dalībvalstij pieņemt tiesību aktus, saskaņā ar kuriem persona, kas beigusi visu profesionālo darbību tās teritorijā, paliek obligātā kārtā apdrošināta attiecībā uz noteiktām sociālā nodrošinājuma jomām tikai tad, ja tā saglabā dzīvesvietu attiecīgajā dalībvalstī, lai gan šai personai arī turpmāk ir obligāti jāapdrošinās atbilstoši šās dalībvalsts tiesību aktiem attiecībā uz citām sociālā nodrošinājuma jomām, pat ja tās dzīvesvieta atrodas citā dalībvalstī, jo brīvprātīgās apdrošināšanas nosacījumi pārtrauktajām obligātās apdrošināšanas jomām ir mazāk labvēlīgi nekā tie, uz kuriem attiecas obligātā apdrošināšana.

Par tiesāšanās izdevumiem

46 Attiecībā uz lietas dalībniekiem pamata lietā šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Tiesāšanās izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, izņemot minēto lietas dalībnieku tiesāšanās izdevumus, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (trešā palāta) nospriež:

EKL 39. pants aizliedz dalībvalstij pieņemt tiesību aktus, saskaņā ar kuriem persona, kas ir beigusi visu profesionālo darbību tās teritorijā, paliek obligātā kārtā apdrošināta attiecībā uz noteiktām sociālā nodrošinājuma jomām tikai tad, ja tā saglabā dzīvesvietu attiecīgajā dalībvalstī, lai gan šai personai arī turpmāk ir obligāti jāapdrošinās atbilstoši šās dalībvalsts tiesību aktiem attiecībā uz citām sociālā nodrošinājuma jomām, pat ja tās dzīvesvieta atrodas citā dalībvalstī, jo brīvprātīgās apdrošināšanas nosacījumi pārtrauktajām obligātās apdrošināšanas jomām ir mazāk labvēlīgi nekā tie, uz kuriem attiecas obligātā apdrošināšana.

[Paraksti]